

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет Педагогічний

Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

СИЛАБУС

ВСТУП ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»
Спеціальність А3 Початкова освіта
Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 26 серпня 2025 року

Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Вступ до педагогічної спеціальності
Викладач	Русин Галина Андріївна
Контактний телефон викладача	+38099 333 70 04
E-mail викладача	galyna.rusyn@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/ заочний
Обсяг дисципліни	3кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	згідно розкладу Онлайн консультації можуть бути організовані за бажанням здобувачів вищої освіти

2. Анотація до навчальної дисципліни

Викладання даного курсу спрямоване на зорієнтування здобувачів вищої освіти щодо змісту педагогічної діяльності, її сутності та ролі в сучасному суспільстві, розкриття шляхів оволодіння професійною діяльністю вчителя. Відповідно, здобувачі вищої освіти отримують можливість здобути ґрунтовні знання, виробити практичні вміння та навички, необхідні для успішного оволодіння майбутньою професійною діяльністю – вчителя Нової української школи.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є: ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями педагогічної професії, оволодіння основними компетентностями педагога; привернути увагу до самоосвіти і самовиховання протягом життя, розкриття основних понять педагогіки і дидактики; формування у здобувачів вищої освіти навички використання навчального матеріалу в конкретних умовах педагогічної ситуації.

Основними цілями вивчення дисципліни є:

- ознайомити здобувачів вищої освіти зі змістом педагогічної діяльності;
- розкрити соціальну значимість педагогічної професії, її місце і функції в сучасному суспільстві;
- сформувати загальне уявлення про особливості організації освітнього процесу у закладі вищої освіти;
- дати уявлення здобувачам вищої освіти про роль самовиховання і самоосвіти у формуванні особистості майбутнього педагога;
- орієнтувати здобувачів вищої освіти до самостійної педагогічної творчості, самостійності, дослідницької діяльності;
- сприяти адаптації здобувачів вищої освіти до особливостей навчання у вищій школі.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-9. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

СК-14. Здатність здійснювати професійну діяльність в умовах регіонального освітнього середовища.

Фахові компетентності

ПР-01. Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР-02. Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

ПР-03. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПР-11. Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.

ПР-16. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

ПР-18. Використовувати особливості регіонального освітнього середовища для ефективного навчання і виховання учнів початкової школи.

ПР-19. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
практичні	18
самостійна робота	56

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий
1	013 Початкова освіта	1	нормативний
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		Кількість год.	
		лекції	Практичні сам.роб.

		заняття	
1. Основи педагогічної діяльності. Ментальне здоров'я учасників освітнього процесу.	2	2	7
2. Вимоги до особистості вчителя.	2	2	7
3. Огляд Концепції Нової Української Школи	2	2	7
4. Професійне спілкування у структурі діяльності педагога	2	2	7
5. Початкова школа – основне місце професійної діяльності майбутнього педагога.	2	2	7
6. Вища педагогічна освіта в Україні. Політика академічної доброчесності у закладах ЗВО. «Студентський Путівник» КНУ.	2	2	7
7. Професійне самовиховання майбутніх педагогів	2	3	7
8. Самостійна та науково-дослідна робота студентів у ЗВО	2	3	7
ЗАГ.	16	18	56

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання знань здобувачів освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (http://surl.li/sveiyt). Оцінювання здійснюється на основі накопичувальної системи оцінювання знань за 100-бальною шкалою. Практичні заняття – 25 балів. Підсумкова контрольна робота – 50 балів. Самостійна робота (індивідуальне/творче завдання) – 25 балів. Здобувач освіти може отримати додаткові бали за результати неформальної освіти як результати навчання з навчальної дисципліни, що відображають зміст окремих тем (але не більше 10 балів) відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (http://surl.li/vvwxlh)
Вимоги до письмових робіт	Підсумкова контрольна робота – 50 балів. Самостійна робота – 10 балів.
Практичні / семінарські заняття	Максимальна оцінка – 5 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 90% завдань під час вивчення дисципліни. При виставленні оцінки враховуються навчальні досягнення

	здобувачів освіти (бали), набрані за виконання всіх видів робіт під час поточного контролю, а також бали за результати неформальної освіти (http://surl.li/vvwxlh).
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – залік Форма здачі – комбінована (письмова, тестовий контроль).

7. Політика навчальної дисципліни

1. Письмові роботи: виконання письмових робіт у процесі вивчення навчальної дисципліни є обов'язковим для всіх здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Інформація щодо результатів тестування, виконання індивідуальних / групових робіт, презентації результатів самостійної роботи, загальна оцінка змістового модуля в цілому надається кожному здобувачеві освіти індивідуально. Неприпустимими є плагіат та списування. Інформація щодо оцінки виконання індивідуального завдання надається здобувачеві після представлення результатів виконання роботи. Результати виконання індивідуального творчого завдання надаються згідно розкладу практичних занять.

2. Академічна доброчесність: викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень нормативно-правових документів та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників: «Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» <http://surl.li/vystzz>; «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» <http://surl.li/fhjkejz> ; «Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

3. Відвідування занять: порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <http://surl.li/omcveh>. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.). <https://cutt.ly/YeXSdlpV>

4. Неформальна освіта. Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»: <https://cutt.ly/QeXSxE0n>

8. Рекомендована література

Основна

1. Бех І.Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн. 1. Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади. – К.: Либідь. 2003. 280 с.
URL: <http://surl.li/ufdqpg>
2. Бех І.Д. Особистість у просторі духовного розвитку. Навч. посібник. К.: «Академвидав». 2012. 320 с.
URL: <https://academia-pc.com.ua/product/316>
3. Бех І.Д., Докукіна, О.М., Федоренко С.В., Шкільна І.М., Журба К.О. (2019). Формування в учнів основної школи національно-культурної ідентичності в контексті сучасних полікультурних впливів: посібник. Київ. 114 с.
URL: <http://surl.li/cguigg>
4. Бібік Н.М., Вашуленко М. С., Мартиненко В. О. Та інші / Формування предметних компетентностей в учнів початкової школи: монографія. К.: Педагогічна думка, 2014. 346 с.

- URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/8138/>
5. Бути вчителем: Навчально-методичний посібник з курсу „Вступ до спеціальності” / Укладач О.В. Більська. Вінниця: ТД «Едельвейс и К», 2012. 296 с. URL: <http://surl.li/dxffom>
 6. Волкова Н. П. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. К.: Академвидав, 2007. 616 с. (Альма-матер). URL: <https://studfile.net/preview/7171054/>
 7. Вступ до спеціальності з основами науково-педагогічних досліджень: курс лекцій з дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми навчання спеціальності 013 «Початкова освіта» ОС «Молодший бакалавр» / укладач: О.О. Мішкулинець. – Мукачево: МДУ, 2021. – 131 с. URL: <http://surl.li/wemngg>
 8. Волкова Н. В. Професійно–педагогічна комунікація: Навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. К.: ВЦ «Академія», 2006. 540 с.
 9. Вступ до спеціальності: методичні рекомендації до навчальної дисципліни для студентів I курсу факультету психології та соціальної роботи спеціальності 013 Педагогічна освіта / уклад.: Л. О. Дубровська, В. Л. Дубровський. Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя, 2020. 150 с. URL: <http://surl.li/pkucwf>
 10. Гура О. І. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 224 с.
 11. Державний стандарт початкової освіти URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>
 12. Державний стандарт професійної (професійно-технічної) освіти (2021) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1077-2021-%D0%BF#Text>
 13. Закон України „Про повну загальну середню освіту” URL: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/Zakon-pro-povnu-zagalnu-serednyu-osvitu.pdf>
 14. Закон України «Про освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
 15. Крушельницька О.В. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. К: Кондор, 2006. 206 с.
 16. Комплексний підхід до фахової підготовки сучасного вчителя початкових класів: монографія / За наук. ред. М.С. Вашуленка. Глухів : РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2012. 312 с.
 17. Ковальчук В.А. Педагогіка партнерства у професійній діяльності вчителя: навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ, 2023. 100 с. URL: <http://surl.li/vhfquj>
 18. Корчак Я. Як любити дитину / Пер. з польськ. О. Замойська. Х.: Клуб сімейного дозвілля, 2016. 207 с.
 19. Лавринченко Н. М. Проблеми і перспективи реформування освіти України на компетентнісних засадах. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. 2017. Вип. 1 (33). С. 10–17.
 20. Концепція Нової Української школи URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
 21. Косташук О.І. Вступ до спеціальності «Початкова освіта»: Навчально-методичний посібник. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2019. – 90с. URL: <http://surl.li/dfkchp>
 22. Маляр Л.В., Кухта М.І. Вступ до спеціальності з основами педагогіки: методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2022. 34 с. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/45514>

23. Мазоха Д. С. На шляху до педагогічної професії (Вступ до спеціальності): навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 168 с.
24. Мачинська Н.І. Духовно-моральна культура – необхідна складова професійної культури фахівця (спираючись на дослідження Г.П.Васяновича) / Н.І.Мачинська // Григорій Васянович – син співучого Полісся: до 70-річчя від дня народження / упоряд. С.М.Вдович. Львів : СПОЛОМ, 2015. С.193-199.
25. Мачинська Н.І. Теоретичні аспекти духовно-моральної компетентності майбутніх фахівців. *Наукові записки*. Серія «Психологія і педагогіка». – Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2012. Вип. 21. С. 131-137.
URL: <https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/2473/1/19.pdf>
26. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії: лекції і практичні заняття. навч.–метод. посіб. для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Вид. 2-ге, перероб. і доп. І: ТИПУ, 2007. 230 с.
URL: <https://textbook.com.ua/pedagogika/1473451769>
27. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії. Практикум. навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. І: ТИПУ, 2008.
28. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
<http://surl.li/dunncy>
29. Основи науково-педагогічних досліджень. Навчально-методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / упор. М. П. Оліяр, Г. А. Русин, І. Б. Червінська. Івано-Франківськ: НАІР, 2013. 214 с.
URL: <http://surl.li/hnaqmb>
30. Осипова Т., Розум К. Підготовка майбутніх учителів до запобігання і вирішення конфліктів у професійній діяльності як педагогічна проблема. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 16: Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики : збірник / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. Вип. 15 (25). С. 144-148.
URL: <http://surl.li/lqywig>
31. Педагогіка: Хрестоматія / Уклад.: А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. К.: Знання Прес, 2003. –700 с. (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).
URL: <http://surl.li/rhbacz>
32. Підласий І. П. Продуктивний педагог. Настільна книга вчителя. Х.: Вид. Група «Основа», 2009. 360 с.
33. Русин Г., Паньків О., Використання інноваційних технологій на уроках у початковій школі в умовах «Нової Української школи». *Acta Paedagogica Volynienses*. Луцьк: «Гельветика», 2022. вип. 2, с. 152-159.
Режим доступу: <http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/pedagogy/issue/view/34>
34. Русин Г, Розлуцька Г. Організація науково-дослідницької діяльності здобувачів магістерських програм в умовах війни. *Освітні обрії*, том 54, № 1, 2022. с. 137-140.
Режим доступу: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/obrii/issue/view/301>
35. Русин Г.А. Організація інноваційного освітнього середовища в початковій школі. Навчально-методичний посібник для здобувачів вищих педагогічних навчальних закладів. Івано-Франківськ. НАІР. 2023. 120 с.
Режим доступу:
https://drive.google.com/drive/folders/1nGue6YloIDoQGiRO_Un3xdQkKGczuN0u?usp=drive

[link](#)

36. Русин, Г.А. 2020. *Етнопедагогіка українців на західноукраїнських землях (1771-1939 рр.)*: монографія. Івано-Франківськ: НАІР, 510 с.
Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/33480/1/dys-Rusyn.pdf>
37. Русин, Г.А., 2020. Формування педагогічної майстерності учителів на засадах етнопедагогіки. В: М.П. Оліяр, наук. ред. *НУШ у гірському регіоні України: теорія, практика, досвід*: монографія. Івано-Франківськ: ДВНЗ ПНУ ім. В. Стефаника, с. 140-152.
38. Русин, Г.А., 2018. Компетентнісний підхід до підготовки фахівців у системі вищої професійної освіти. В: М.П. Оліяр, ред. *Гірська школа в умовах реформування системи освіти: компетентнісний вектор*: монографія. Івано-Франківськ: НАІР, с. 221-234.
39. Русин Г.А., Зозуляк-Случик Р.В., Волонтерство як чинник формування майбутніх фахівців соціономічної сфери. *Наукові інновації та передові технології*. 2024. № 1(29) 2024. С. 675-684.
URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/8481>
39. Русин Г., Зозуляк-Случик Р. Розвиток духовності сучасної молоді в процесі професійного становлення. *Acta Paedagogica Volynienses*, Вип. 3, 2024. С.42-48.
URL: <http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/pedagogy/article/view/1857/1744>
40. Каптур Г., Вітюк В., Русин Г. Формування граматичної компетентності в майбутніх учителів початкових класів Нової Української школи в процесі вивчення синтаксису простого речення. *Acta Paedagogica Volynienses*, 2023. Вип. 4. С.36-41.
URL: <http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/pedagogy>
41. Русин Г., Гуцуляк М., Вітюк В. Розвиток Громадянської компетентності у здобувачів початкової освіти Нової Української школи. *Acta Paedagogica Volynienses*, 2023. Вип. 5. С.86-91
URL: <http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/pedagogy/issue/view/69>
42. Фіцула . Вступ до педагогічної спеціальності. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. Тернопіль. Богдан. 2011. 168 с.
URL: <http://surl.li/mkvuqx>

Допоміжна:

1. Закон України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Закон України «Про загальну середню освіту». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/normativno-pravova-baza1.html>
3. Нова українська школа: поради для вчителя / за заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
4. Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні (від 15 травня 2013 р. № 386-р.). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80>

Основні нормативно-правові документи:

1. Положення про запобігання академічному плагиату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. URL: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагиату>
2. Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.
URL: <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/organizatsia-osvitnjogo-protsesu.pdf>

3. Нова українська школа : poradnik dla vchytel'ia / za zag. red. H. M. Bibik Kyiv : TOV «Vydavnychyy dim «Plyady», 2017. 360 s.

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2018/12/12/11/20-11-2018rekviz.pdf>

Інформаційні ресурси:

1. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники.) [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/portal>
2. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Наукова бібліотека Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Режим доступу: URL <http://lib.pnu.edu.ua/>

Викладач,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри початкової освіти
та освітніх інновацій

Галина РУСИН

